

יעקב. מתרפ"ו כתב בלשון מודרנית בעברית וביידיש בעניני חסידות וחינוך בעתונים: דער אידישער וועג (קראקא), דאס אידישע טאגבלאט, דגלנו, דרכנו (ורשא), דאס ווארט (וילנא). בתרצ"ז-תרצ"ט פירסם בהמשכים בבית יעקב ז'ורנל (לודז): פסיכאלאגישע עלעמענטן און חסידות, ועמד להוציא כספר בתרצ"ט. נספה בקראקא בימי הכיבוש הנאצי; ב. ר' ברוך. ניצל לאנטוורפן. חיים ליב פוקס, לעקסיקאן, ח"ז, 34.

ר' מרדכי (מוטיש), מרישא

ראש הקהל ברישא שנים רבות, חבר העיריה ומועמד לסיים. בעל זקן ארוך. זו איטאלה. בניו: א. ר' ראובן, סוחר ודומ"ץ ברישא; ב. ר' מאיר, חתן הגביר ר' אליעזר טננבוים מטיטשין. נחנק בצעירותו מעשן תנור, בשבת שנסע לרבו מדזיקוב י' טבת תרפ"ד בערך. בניו יוסף ור' אליהו חמיו של שלום רוזנפלד עורך מעריב; ג. ר' מנחם מנדל. הם והחתנים תלמידי חכמים, יראים ובקיאים בהיות העולם.

בעריש ויינשטיין, רישא — פאעמע, ניו יארק 1947, 16-20, 213.

ארבלין, רמ"ל ראה לפי: ר' משה יהודה ליב מססוב

אַרְבֵּימֶן

ר' משה

מקובל עובד ה' בעל מדרגה בצאנו בזמן הדב"ח. נקרא ר' משה זישעס על שם אביו או חמיו. בתו זיסל נישאה לשמחת הדב"ח לר' משה יהודה שליסל, ונולד להם ר' דוד ראב"ד מונקטש. בהקדמת ספרו אמרי דוד מספר הנכד, כי בהיותו בן ט' בתרל"ה לערך ראה את פטירתו המופלאה של זקנו ביום א' אייר. היה בדעה צלולה ובשמחה כחתן הנוסע לחתונה. רבע שעה לפני קיצו התישב במיטתו במסיבת ת"ח, ביקש מאחד לשיר אז ישיר בשמחה, אסף את רגליו אל המיטה, כיסה פניו במטפחת, סב לכותל ונסתלק.

אַרִי

יש ספק אם המשפחה מתיחסת לבעל מעשה רוקח. בקול דודי עירבב שלאבות המשפחה רצ"ה ור' ליבוש היה עוד אח ר' חיים יעקב שטרום, ולפי זה אינם בני ר' פנחס מקורימא אלא בני ר' אברהם מטיטשין (ולא טיקטין) שהתיחס לרבי השל (וראה ח"ד, 586). גם הרב ברוך כ"ץ מויוניץ דחה זאת בסוף מהדורת תמכין דאורייתא שלו.

ר' אלכסנדר סנדר ב"ר אלעזר, מירושלים נולד בויןא ביום ד' סיון תרנ"ח, לאביו ר' אלעזר שהיה נכד ר' יעקב ארי מטורקא, ובעל תוקע אצל הרבי מצורטקוב. גדל בויןא אצל סבו ר' ישראל משה צוקר מגלוגוב. מחסידי בוקובסק. חייל בצבא האוסטרי, ושב בשלום. עלה בתר"ף לגדוד העבודה ושב. תלמיד הרב זליג ברוורמן ממאה שערים. נשא את טויבא רבקה בת ר' שמואל בריכטא, חתן ר' אברהם אלכסנדר צבי פריינד מחסידי הדב"ח. חסיד מקושר לאדמו"ר רחמיסטרביקה, ומחותן עמם. יובל שנים פקיד בשערי צדק. נפטר ביום ח' חשון תשנ"ג, ונטמן בהר המנוחות. זכה לראות דור חמישי.

א. יוספון, יתד, י"ד תשרי תשס"ד, 86-90, תמונות; המודיע, ט' כסלו תשנ"ג, ו, תמונה; מיכה שגריר, כל העיר, ז' שבט תשנ"ג, 48-55, תמונה.

ר' דוד ב"ר פנחס אריה, מקריפטש

בנו של ר' פנחס אריה שו"ב דינוב שאחיו ר' אלעזר הוא אבי ר' אלכסנדר סנדר בירושלים, בני ראי"ה שו"ב ברטש שבתו גם פסיה אמה של שרה הוניג מחולון.

בעל קומה והדרת פנים. בנו השלישי כנראה ר' אליעזר ליפא חתן ר' דוד גוטליב מהולשיץ, וברכות לנישואיו: מחז"ה, ער"ה תרס"ז, 11. ד"צ קול דודי אחרי שו"ת עלהו רענן (זילברברג), ברוקלין, אחים גאלדענבערג, תשנ"ב.

תשובות אליו: מחזה אברהם, ח"ב, או"ח, יג, יו"ד, מא, חו"מ, יד, כ בתרע"ד-תרע"ח.

ר' חיים. מנכדיו הגביר ר' חיים דים מקראסנא (אהלי שם, 288).

במשיב כהלכה תשובה אליו ואל אביו.

ר' יעקב (יענטשי) ב"ר פנחס אריה, מטורקא בנו של ר' פנחס אריה אב"ד טורקה. מתרי"ג ממלא מקום אביו בטורקה, וחתם אז על נדבות פי מקומרנא. נפטר ביום ל' אב תרט"ו (לא טבע בנהר, ולא נספה במגפת תקצ"א). נשא את רבקה בת הבני"ש, וכשנפטרה לפני תקפ"ה נשא לפני ת"ר בחיי הסב את אחייניתה יוטא (-לאה?) בת ר' משה שינפלד חתן הבני"ש. גם היא נפטרה צעירה ביום כ"ו אד"א.

ילדיו: א. ר' אברהם יהושע השל שו"ב ברטש, מזיווגו הראשון. בתו זו' ר' אברהם מאיר באב"ד אבי ר' עוזר; ב. ר' אליקים. בעל רוח הקודש, וממקורבי הדב"ח. עבר לקאשוי, ונקרא בשם המשפחה אוהר (שעון). בנו רצ"ה הוא אבי ר' שמעון יעקב, אבי ר' אליקים באנטורפן, אבי

שמעון יעקב תלמיד ישיבת לייקווד שכתב לי זאת;
ג. רחל לאה זו' ר' נפתלי זיידנפלד, ב"ר יצחק צבי
שנפטר בארץ בתרס"ג. נכדתה אשת הרב יעקב
שמריה דייטש מפ"ת ראתה את מצבתה בהונגריה.
ילדיהם: 1. ר' ישעיה בקרסטיר זו' גולדא, הורי:
(א). השו"ב ר' שלמה מסגדין (נפטר בטרונישטט
במגפה ביום ז' סיון תש"ה. זו' ליבא בת ר' אברהם
ברקוביץ נפטרה ישישה בטורונטו בכ"ז טבת
תשמ"ג), הורי צירל זו' ר' טוביה וידר בקרית
אתא, הורי ר' אברהם מב"ב מח"ס אהליך יעקב על
מסכתות הש"ס, ובראש ח"ב תשנ"א סידר את
יחושו; (ב). ר' יהושע מקרסטיר, חותנו של ר'
ישראל דב מנדלוביטש בברוקלין, אבי ר' נפתלי
הרץ שההדיר בתשמ"ז תהילים אגרא דהלולי-
פירושי הבני"ש; 2. ר' אפרים פישל. נשא את בת
דודו עטיא פעריל בת ר' יצחק אייזיק פרלמוטר
(ממכתב בנו ר' דוד, יד אליהו בת"א). סוחר
במונקטש, חסיד המנח"א. בתו מרים שאשא זו' ר'
יהודה רופ באונגוואר. כולם נספו באושוויץ (מפי
בנם ר' נפתלי רופ בקווינס);

ד. רייזל זו' ר' יצחק אייזיק פרלמוטר שו"ב טגלש
וטאש, נכד האוהב ישראל, ולכן בנו: 1. ראי"ה
ממאקווע. נכדו ר' יונה אלעזר ניסן לינצר
בברוקלין כתב שהיה שו"ב בטאש בימי רבי
משולם פייש. נספה ביום כ"ד סיון תש"ד. זו' רחל
לאה בת ר' צבי אריה מאנדעל נפטרה בה' אלול,
ונטמנה בנאדי לעטשע. בנותיהם: חיה בינה
(לינצר), פייגא, שרה ויוכבד. כשהתאלמנה עלתה
לירושלים, ונפטרה ביום י"ב כסלו תרע"ז. על
מצבתה: בת ר' יעקב אליעזר! כי שמו השני לא
היה ידוע. כן כתב לי הנכד הרב ברוך כ"ץ מב"ב,
ובקונ' תמכין דאורייתא שהוציא לאור בסוף
היחוס. הנכד ר' יונה לינצר מניו יורק סבר
שנישאה לבן ראי"ה, אבל בהנצחות שמסר
מופיע כמו שכתוב כאן עם פירוט נוסף של
הצאצאים. ילדיהם גם: 2. ר' שלום שו"ב מו"ץ
וש"ץ במאקאווא. ידידו של האב"ד ר' חיים יהודה
דייטש, ואחרי פטירתו נאסף אף הוא ביום ה' טבת.
זו' בריינדל וילדיו: ר' שלמה, רמ"מ, יוכבד (זו'
רצ"ה גולדברגר נכד הרבי מליסקא, ובזיוו"ש זו'
יצחק דב נחמוביץ מנירדהאז. ממנו נולדו לה: יוסף
חיים, מנחם מנדל, דוד, חיה שרה, גיטל זו' ר'
מנחם נחום (ב"ר יוסף מרדכי שורץ זו' שבע ברנד)
שורץ נכד החכ"צ, מ"מ בבודפשט, נספה בשואה.
בתם חנה שרה זו' הרב טויסיג ממטרסדורף חמותו
של הרב ברוך כ"ץ אבי יוסף אריה שגולד ביום י"ח
טבת תשנ"ב), בריינדל, אסתר וחיה בינה. זקנו של
הרב ברוך כ"ץ מב"ב שהוציא לאור תקנות תמכין

דאורייתא עם פרטים על יחוס משפחתו; 3. ר' דוד
יהודה לייב, אבי חיה בינה הי"ד, אם ר' דוד יהודה
רוזנברג מהדיר חשב וכתפות האפוד; 4. ר' ישראל
משולם פייש. נספו בא' דר"ה; 5. עטיא פרל זו' ב"ד
רא"פ זיידנפלד ממקורבי המנח"א כקרובו. בנם ר'
דוד (ברא"פ ועלקא פרל!) תלמיד ישיבת אונגוואר
והצטרף למזרחי. נשא בתרצ"א את חיה, ועלו
בתרצ"ד לת"א. שכלו בן יחיד (תו"ע בחזון ומעש,
ב, 150, תמונה); 6. חיה בינה זו' ר' מרדכי זאב
ברנד שעלה לירושלים; ה. הענע זו' הרב שערמאן
זקנו של הרב חיים קרייזוויט; ו. חנה מינדל זו' ר'
צבי ניימן. בתם פרל זו' ר' דוד דומ"ץ אויהל, אבי
ר' אברהם חתן אב"ד נייפסט, אבי ר' דוד סג"ל
קליין בבורו פרק, אבי רח"ל בלייקווד שכתב לי
פרטים על המשפחה; ז. פריידא זו' ר' שמואל זנויל
קלך אב"ד איסטריק; ח. גיטל הינדא זו' ר' משה
ב"ר אלכסנדר רוטנברג רבני קוזובה.

ר' פנחס אריה ב"ר צבי הירש, מטורקה

ברור שהיה בנו של רצ"ה אב"ד סוקולוב, אף כי
לדברי נינו מלייקווד אין כך דעת הרב פישל
הרשקוביץ מקלויזנבורג ורבי ליבוש לייזר. אב"ד
דינוב בין תקפ"ה לתקפ"ט כשהבני יששכר היה
במונקטש, ואח"כ עבר לטורקה. ד"צ מוגדל של
חשב האפד ועמו כתפת האפד, ברוקלין, יצחק
בראך, תשנ"ג, ד, מח; ג, סב ד'. יצא לאור מחדש
בהידור, מאנטריאל תשנ"ב, ע"י נכדו ר' דוד יהודה
רוזנברג, עם הקדמה בה מזכיר את בני משפחתו
ותולדות. משסיים נפטר ביום י"ז אלול תשנ"ב.
בסוף תודה למשאל ר' חיים הירש ליימזידר.

ד"ת, שמן המאור (טרייבר), דף ע ע"א.
מאיר וונדר, דינוב, 82-83.

ר' צבי הירש ב"ר פנחס, מסוקולוב

ד"צ מוגדל של אמרת הצרופה, ברוקלין, אחים
גאלדענבערג, תשנ"ג, ואשדוד, זכרון קדושי פולין,
תשנ"ז, ו, קיד ד'.

★

ר' אריה דב. ת"ח בדרוהוביטש.

תשובה אליו: תפארת צבי, או"ח, כה.

ר' אריה יהודה לייב ב"ר עקיבה, מפודהייץ

תלמיד בעל ספר החכמה ושלוש שיטות.
בהסכמתו מתקס"ז לנחל אשכול נקרא לירווא,
אולי שיבוש של ליווא. הסכים בתקע"ד על מקור
החכמה, ובדף ד ע"א ד"ת ממנו. בנותיו: א.
זלאטא. אולי היא שנישאה לר' צבי מסקלי ב"ר
שלמה לנדא מדולינא; ב. רחל. גירושה היו אצל